

AZ AMATŐR

SZERKESZTI
KOHLMAN
ARTUR DE.

V. évfolyam. 18. sz.

Megjelenik havonta kétszer.
Előfizetési ára egész évre 16 korona.

1908. szeptember 31.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Budapest, VII., Baross-tér 15.
Telefon 94-42.

**Alkalmi
vétel !!**

**Ritka :
alkalom!**

Üzlethelyiségünk megváltoztatása miatt

Fényképező-készülékek és felszerelési kellékek

**mélyen leszállított áron kaphatók
készpénz vagy részletfizetés ellenében**

**Fényképezők ne mulasszák el
üzlethelyiségünket felkeresni.**

Aufrecht és Goldschmied, Budapest

• • • VII., Rákóczi-út 26. szám. • • •

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni.

BEJELENTJÜK
AZ AMATŐR
FOTOALMANACHJA
MÁSODIK KÖTETÉT
1909. ÉVRE.

Hasznos tanácsadó! Meglepő tartalom! Pazar kivitel!

Ára díszkötésben 3 korona.

Előjegyzéseket már most elfogad

„Az Amatőr“ kiadóhivatala.

Az (1908. évi) első kötet 4000 példánya csaknem elfogyott.

◆◆◆◆ Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni. ◆◆◆◆

: KODAK : **BROMEZÜST-PAPIROS**

elismerten a világpiac legkiválóbb papirosa

KONTAKT-MÁSOLÁS és NAGYÍTÁSOK
céljaira a következő fajták:

„PLATINO-MATT“ | mérsékelt és igen érzé-
„PERMANENT“ :. | :: keny fajtában. ::
==== „ROYAL“ antikban és fehérben. ====

Művészi célokra különösen alkalmasak.

„VELVET“ Uj fajta gyengénfénylő felülettel.
==== „NIKKO“ Fényes felülettel. ====

Mindenütt kaphatók. : : Arjegyzék ingyen és bérmentve.

: KODAK :

Gesellschaft m. b. H.

WIEN, I., Graben 29.

♦♦♦♦

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni.

♦♦♦♦

A. LUMIÈRE et ses
: FILS
Lyon - Monplaisir (Franciaország)
A legrégebbi foto-lemezpapír és vegyiszer-gyár
Legmagasabb kitüntetések számos kiállításon.

Természethű színes felvételeket
készíthet minden amatőr

Autochrom - lemezekkel
(Feljegyzési könyv kívánatra ingyen).
(Hivatkozzék „Az Amatőr“-re!)

UJ! lemez UJ!
„Ibolyakék czimke“
Utólérhetetlen érzékenységgü.
Az összes eddigi Emulziókat messze felülmúló.

ÁLTALÁNOS RECIPEKÖNYV
= német, francia, angol vagy spanyol nyelven. =
E lapra való hivatkozás esetén ingyen!

Főraktár Magyarország-Ausztria részére:
BERNH. WACHTL, WIEN
VII/2, Kirchberggasse 37.

Aki Kamarát
Objectívet
akar venni,
! eladni, !
! cserélni !
forjadjon tanácsért
„Az Amatőr“-höz

Az „adás-vétel-csere“ rovat az
előfizetőknek ingyen áll rendelkezésre.
(Válaszbélyeg melléklendő.)

Szépia, barna, rézvörös, kék és zöld
színeket a legragyogóbb árnyalatokban ér el a
„Vindobona“ brómezüst-papíros
használatánál.

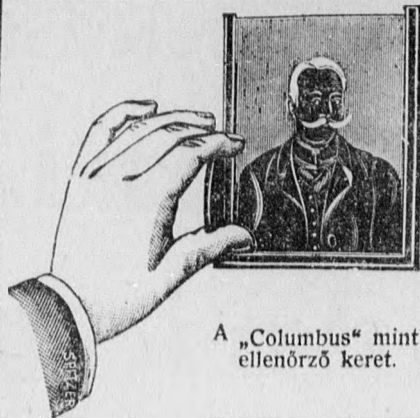
Fehér } fényes, fénytelen, (matt) sima, szemcsés, durvafelületű
chamois } fénytelen, sima, szemcsés

Vakító fehérek!! □ **Legmélyebb feketék!!**

Mintacsomagok — „Az Amatőr“-re való hivatkozás esetén — ingyen.

Fabrik fotogr. Papiere, Trockenplatten und patent. Spezialapparate:
Ferdinand Hrdliczka Wien, XVI/2.
Lerchenfeldergürtel 9-11. Herbststrasse 1.

SZENZÁCIÓS SZABADALM. UJDONSÁG.
Bel- és kölföldön szabadalmazva.

A „Columbus“ mint ellenőrző keret.

Cikkeim az összes foto-üzletekben ∴ kaphatók, ha nem, úgy forduljon cégemhez

Otto Spitzer
BERLIN, W. 30.

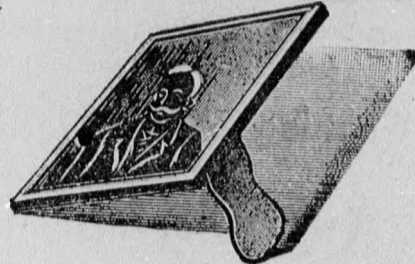
Ujszerű fényképezési készülékek és kellékek gyára =

S P I T Z E R „C O L U M B U S “ L E M E Z E M E L Ő J E

üveglemezekhez és filmlapokhoz egyaránt kényelmesen és célszerűen kitűnően használható! Ujjnyomok a rétegen kizárva! Az ujjak bepiszkolódása megszűnt!

Az egész kép ellenőrizhető. A lemez kicsúszása, — szélességben való átnézéssel és a réteg összekarcolása lehetetlen! Az összes lemeznagyságokhoz — kapható.

Kérjen 86. sz. új főárjegyzéket. Számos esetben célszerű szab. ujdonságot tartalmaz. ∴
Ingyen és bérmentve! A „Columbus“ mint szárító-állvány.

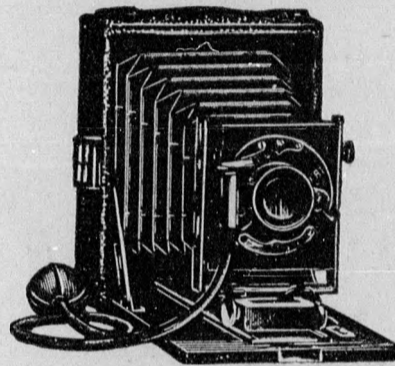

Vass Jenő
elsőrendű férfidivatüzlete

Budapest
VII., Erzsébet-körut 22.

Vidéki megbízásokat pontosan és lelkiismeretesen eszközöl.

Fényképezési cikkeket

ugymint

:: lemezeket, filmeket, ::
állványokat, lámpákat,
tálakat, másolókerete-
ket, kész vegyszereket,
:: másolópapírokat és ::
:: egyéb foto-cikkeket ::
:: ajánlanak ::

LIBÁL ÉS MÁRZ látszerészek

Budapest, Podmaniczky-u. 8.
(A Teréz- és Váci-körutak között.)

Fényképező kamarák alkalmi áron!

Adria, Lumière, Rochester, Imperial,
Schleussner és Agfa lemezek friss állapotban
állandóan raktáron.

Sötétkamara vevőknek díjtalanul áll rendelkezésre!

TRAPP & MÜNCH MATT-ALBUMIN művésznymat papirjai

Legteljesebb pótlása a platinnak és pigmentnek. A legkiválóbb szakférfiak ismételten elismerő nyilatkozatokkal bizonyítják. Egyszerű eszközökkel művészielen előkelő hatás.

Rives-papír, 12, 15 és 18 kiló
Gravure-karton sima, fehér és chamois durva, fehér és chamois, extra durva, fehér
Bütten-papíros, fehér és chamois
Bütten-karton, fehér

„Rasternkorn“ (vásznonrovátkás)-papíros, fehér
Empire-karton, sima és durva, fehér és chamois
Japán-papíros Perscheid szerint.
Levelező-lapok sima és durva, fehér és chamois.

Tömény arany- és platinfürdők, színező- (színes) fürdők. Modern színű alátét- és közbetét-papírok, préselő rámak.

Mintacsomag (összeválogatva) bérmentve 1 márkáért. Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve. Kapható a fotoüzletekben vagy közvetlenül.

TRAPP & MÜNCH's Fabrik in Friedberg (Hessen).

Védjegy.

AZ AMATŐR

3000 koronás

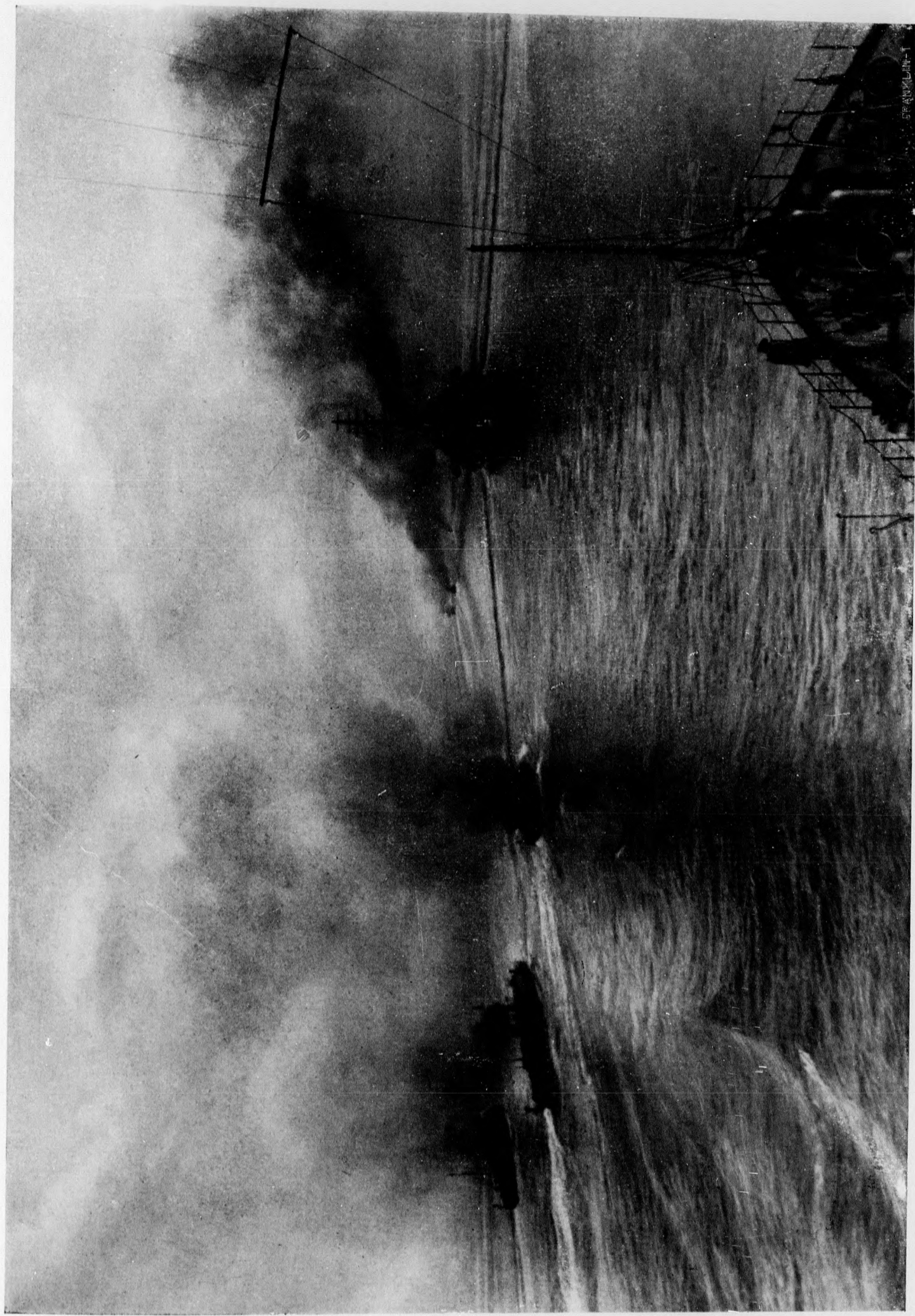
nagy díjpályázata

és ezzel egybekötött

Országos kiállítása.

A pályázat titkos (jeligés). ☒ A kiállítás nyilvános. ☒ Felvételi zsüri nincs. ☒ Minden beküldött kép ki lesz állítva. ☒ A 3000 korona értékű díjakon és okleveleken kívül minden kiállító művészies kiállítású emléklapot kap. A képek legkésőbb november 30-ig jelentendők ☒ és küldendők be. ☒

Résztvehet „Az Amatőr” minden előfizetője.

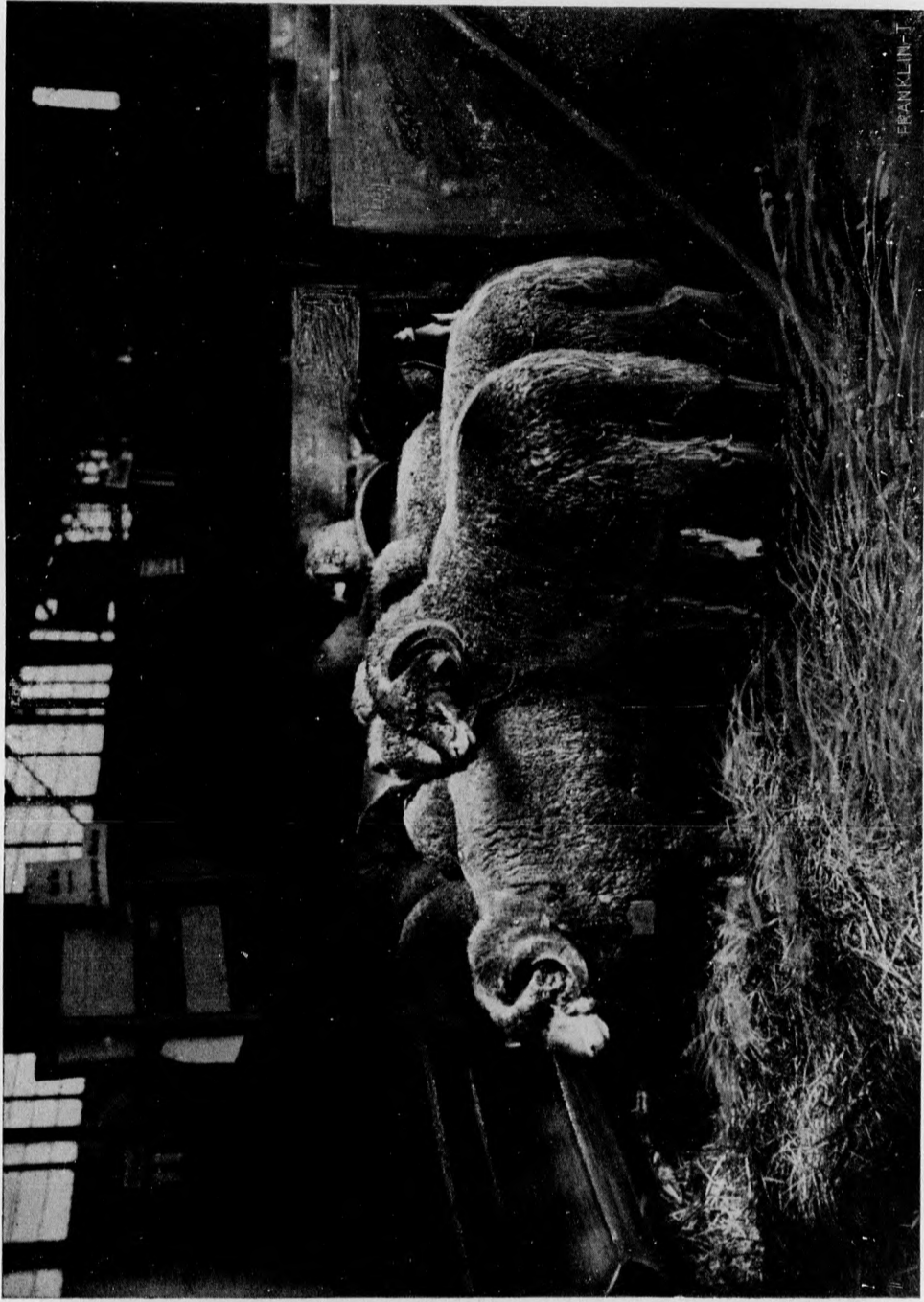
Torpedó-naszádok
Jelky Gyula, Budapest

Országút
Dr. Robert Reininger, Wien

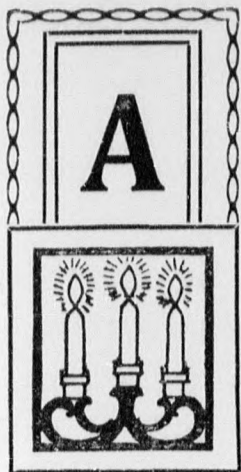
Kosok
Jefy Gyula, Budapest

Az alpokból
Franz Pirko, Wien

VII. Az aradiak. — A szakfényképészek. — Végző.

radnak is megvan a maga fototriumviratusa: *Matusik Márton, Faix Jacques* és *Weisz Hugó* személyében. Három kiváló tehetség, a milyent a vidéki városok fotovilágában együttműködni ugyancsak ritkán látunk. És még érdekesebbé teszi ezt az a körülmény, hogy míg *Matusik* és *Faix* amatőrök, addig *Weisz Hugó* szakfényképész. Kis méreteiben hasonló e viszony a hamburgiakéhoz, a hol *Hofmeister, Müller* és társai mellett fejlődött világhírű művészsze *Dührkoop* mester.

Csupán tényeket állapítunk meg tehát akkor, midőn e három kiállítónak kollekcióját minden tekintetben érdekesnek és sok tekintetben értékesnek is tartjuk. Bizonyos nagyszabásu a témákban, intelligencia a felfogásban, gyakorlat a technikában jellemzik a két amatőr munkáit, melyeken megérezni való a külföldi nagy amatőrök mestermunkáinak beható studioma. Viszont a ki közöttük hivatásánál fogva, mások megrendeléseire fényképező: *Weisz Hugó*, valóban hivatásos mivelője a fotoművészetnek és bárha ma még legtöbb képén tulságosan érezhető inkább *Perscheid*nak, mint *Dührkoop*nak hatása, mégis finomságokban gazdag képeiben nemcsak a modernségre való külső törekvés, de egyuttal a nagy arcképező intencióinak megértése és saját képeiben való interpretálása is tükröződik. Különösen finom és intim a „Hangolás“ című entériörje (zongorájánál ülő nő és mellette a hegedűjét hangoló férfi); az egész egy cselekményt kifejezően előadva és hátulról mintegy ellesve de egyuttal igen érdekesen megvilágítva is. Hasonló tárgyú a „Sonata“ című képe is. Az előbbit ezüst plakettel díjazta a zsüri, de többi képeiben is sűrűn találkozunk oly beállítással, világitással és kivitellel (adusztálás) a mely további fejlődés esetén igen nagy reményekre jogosítja szerzőjüket is.

A három kitűnő aradi kiállítónak egyes képeire ki-kitérni e helyütt most már igen hosszadalmas volna, s ehelyett inkább be fogjuk azokat mutatni, a mikor is az egyes képeiket is behatóan fogjuk magyarázni és méltatni.

*Weisz Hugó*val meg is van már az átmenet az amatőr és szakfényképészek között. Az összekötő kapocs lelküeti: a művészire való törekvés.

És nagy meglepéssel, melybe az elégtétel öröme is vegyül, szögezzük le azt az örvendetes tényt, hogy a sablontól eltérő, egyéni felfogást célzó, művészi szempontokat mérlegelő, sőt nem egy esetben azokat kifejezésre is juttató irányzat mutatkozik a budapesti hivatásos fényképezők kiállított munkáinak egyike-másikában. Különösen megállapítható ez *Székely*

Az összes közlemények utánnyomása csakis a forrás megnevezésével engedhető meg. :

Aladár *kiállított* képeiben, főleg pedig egyik férfiarcképéből (dr. Bloch arcképe), mely egy *Kaufmann*-féle festmény-tanulmányra emlékeztet. E képét igen helyesen, arany éremmel tüntette ki a zsüri, a mit jeles szerzője a legteljesebb mértékben meg is érdemelt. Székely inkább *Dührkoop* mint Perscheid hatása alatt áll, bárha néhol az utóbbira is emlékeztet.

Uher Ödön nagy kollekciónak — e szempontokat véve figyelembe — különösen egy női arcképe tűnt fel, a mely a beállítás, vonalvezetés, világítás, de főleg megkomponálás tekintetében egy Reynolds-portréra emlékeztet. És megint csak találkozás a szakfényképésznek az amatőrrel az a szép képe is, melyet „Isola di Garda“ cím alatt állított ki szerzője. A Böcklin-szerű sziget témáját és tökéletes gummitchnikáját bizonyára számos amatőr irigyelte meg.

Kossak József (Szenes Adolf) szinte kizárólag amatőr területen mozog, mégis számos „Gellérthegyi részlet“-énél magasabb egy szép női arcképe, (Báthory Gizella urnőé) amelyben amatőr és szakember egyaránt gyönyörködhetett.

Mai Manó sem állított ki kizárólag arcképeket, hanem szintén ki-kirándul a tájképezés területére is és miként többi szaktársa, úgy ő is amatőr-ködik ilyenkor. Ily kirándulásoknak eredményei „Erdő széle“, „Borus idő“ és más hangulatos tájképei, míg fel sem sorolható nagy számu, — de legnagyobb részét még a régi iskola hatását feltüntető — arcképtanulmányai közül erősen kimagaslik egy kitűnő beállítású és plasztikájú (húsos), de amellet főfényekben és félárnyékokban gazdag, egyszóval érdekesen világított „Férfi arcképe“, melyben Neruda Nándor úr képmására véltünk ismerni.

Röckel János teljesen Perscheid-szerű arcképeket állított ki, melyek között „Önarcképe“ *Lenbach* jellemző erejét juttatja eszünkbe. E képekben oly sok érdekes és elismerésre méltó vonást állapíthattunk meg, hogy szinte érthetetlennek tünik fel, miért nem kapott díjat e modern arcképek legjobb úton haladó szerzője is? Neki is voltak tájképei a kiállításon és pedig elég jók.

Róth és *Blum*, két fiatal kezdő ember, tehát nem kellett nekik évek hosszú során át szerzett és megrögzött impressziókat és mintákat, szóval a sablont levetniök. Modern irányban indultak és ha nem minden képükben sikerrel, úgy az intelligencia, tudás, gyakorlat és pedantéria hiányának tudható be. Pedig néhol egészen szépen is tudnak elmondani, illetve kifejezni valamit abból, ami az új irányzatban szép, nemes, egyszerű és természetes. Ezt véljük megállapítani az Sz. Varsányi Irén és kis fiát ábrázoló arcképtanulmányból, Gróf Vay Péter arcképéből és egy-két sikerült gyermekfelvételtől is. Már kevésbé sikerült ez nekik Molnár Viktor államtitkár és Wekerle miniszterelnök arcképében.

Két vidéki szakfényképész érdekes irányával is ismertetett meg bennünket e kiállítás. *Rónai* Dénes (Eger) ugyanis teljesen amatőrszerűen

dolgozik, ami témákat, felfogást, sőt még a kivitelet is illeti. Legjobb képe a „Palóc gyerek“ című gyermektanulmánya, melylyel díjat (ezüstplakettet) is nyert. Kiállított képei közül megrendelésre készült arcképet nem látunk, hanem ezek helyett ilyeneket: „Csavargó“, „Koldusasszonyok“, a „Halászok“ „Hazatérő aratók“ stb. stb. Valamennyi képének technikai kivitele gumminyomat, melyek közül azonban a legtöbb még kissé nyers, darabos és ezáltal nyugtalan. A másik, teljesen amatőr-munkát produkált szaktársa *Némethy József* Debrecenben, akinek három, az impresszionista festők paszteljeire emlékeztető többszínű gumminyomata, szinte csodálatos, hogy abirálatra hivatott, illetve meghívott tényezőknél fel sem tűnt. Ugy látszik a nagy tömegben elkerülték a zsüri figyelmét, mert nem akarjuk feltételezni sem, hogy a zsüriben ne akadt volna egyetlen szakértő sem, ki a képek műbecsétől eltekintve, legalább érdekes és sikerülttechnikájukat különben ne méltányolta volna.

Laborinák érdekesen világított félaktja, *Kiss Ottónak* — teljes tévuton haladásáról tanuskodó — modern-mázu arcképtanulmányain kívül a teljesség kedvéért még az u. n. „Erdélyi-terem“-ről is meg kell emlékeznünk. Ebben a külön teremben ugyanis *Erdélyi Mór* fényképész 80 (nyolcvan) amatőr-felvétele volt látható. Tájképek és zsánerek vegyest: egytől-egyig az unalomig teljesen egyformák (eljárás, szinezés, keret stb.) és bizony — mi tűrés-tagadás nem a legművészibb, nem a legkvalitásosabb alkotások — az amatőrfényképezés terén sem. Egyedüli erényük talán, hogy legtöbbje magyar tárgyú s a népeletből vett. Egy néprajzi kiállításban valóban kitűnő alkotások, amelyek feltétlenül elismerést, díjazást érdemelnek, ha — ott kerülnek kiállításra.

*

Befejezzük az immár rég bezárult kiállításról szóló s azt kritikai élel boncolgató impresszióink közlését. Nem azért, mintha nem volna már több mondanivalónk, de mert nem kívánjuk e helyet tovább az aktuálisabb kérdések és események elől elvonni. De annyit megjegyezni még sem tartjuk feleslegesnek, hogy az e közleményekre fordított időt és helyet épenséggel nem sajnáljuk, mert meg vagyunk arról győződve, hogy e sorozat olvasóinkat érdekelte, mivel — tanulságos volt.

És alig hogy e sorozat végét ér és ezzel egy nagy országos kiállítás utolsó hullámai is elsimulnak, egy egészen *intim* országos kiállítást jelentünk be e helyütt is és pedig: „Az Amatőr“ — díjpályázatával kapcsolatos — kisdéd kiállítását, amelynek családias jellege lehetővé kívánja tenni minden olvasónknak a részvételt.

Reméljük, hogy olvasóink teljes számmal fognak „a mi kiállításunk“-on felvonulni, hogy lapunk zászlaját ezzel is előbbre vigyék. A viszontlátásra! . .

Mario.

II.

Az okulár-véget, mivel ez már pontosabb kidolgozást igényel, egy műlakatossal terv után készíttetem el, úgy hogy abba az okulár, a kiesés veszélye nélkül legyen behelyezhető és az egész rész egy hajtó-csavar és fogas-rud segélyével egy 10^m-es pályán könnyen elmozditható legyen az éles beállítás céljából. Ezeknek elkészítése és pontos montirozása után megcsinálom az állványt, még pedig egy 40^m átmérővel bíró 4¹/₂ m. hosszú cserfa gerendából. E gerendát úgy ásatom be a földbe, hogy abból 2 méter legyen kinn míg 2¹/₂ m. a földben, de ez is úgy, hogy 1¹/₂ m. magasságban a felső földkéreg az oszlopot ne érje, hanem azt legkevesebb 15^m-es gyűrűként fogja légréteg körül s hogy be ne omolhassék, deszkabéléssel látom el, ugyszintén a föld felszínén is deszka padozatot helyezek el. A gerenda, mint állvány tetejére helyezem el a távcsövet tartó, minden irányban szabad mozgást végző csapágyakat, még pedig olyan fogaskerekekkel ellátva, melyek egy-egy egészen az okulár véghez nyuló csavar által minden irányban könnyen elmozdithatók s e mozgásukban függetlenül egymástól, a távcsövet csöndesen magukkal viszik a kívánt irányban s hogy e mozgás még inkább rázkódásmentes, nyugodt legyen, a távcsövet mindkét forgási tengelyére a lehető legpontosabban kiegyensúlyozom. A távcső pontosabb, kényelmesebb használhatósága végett oldalt, vagy felül fölszerelem egy nagyobb látmezejű, de kisebb nagyítású csővel, az ugynevezett keresővel, amelyet azonban pontosan úgy erősítek a főcsőhöz, hogy optikai tengelyeik összeessenek, vagyis, ha egy csillag képe a kereső látmezejének közepén a hajszálkeresztben van, ugyanakkor ugyanez a csillag képe a nagy távcső látmezejének is a közepén álljon!

Az asztrofotografálásról.
 Irta: Sztankovszky József
 Erdőszentgyörgy.

Ez nagyon fontos s roppant megkönnyíti valamely csillagnak a főcső látmezejébe való beállítását.

Ami a főcső, valamint a kereső okulárjait illeti, ezeket fölösleges rendelnem, mert nagyon jó mikroszkopomhoz van 4 drb. különféle gyújtó távolsággal bíró okulárom, amelyeket teljesen jó eredménnyel használhatok a távcsövekhez is; annál is inkább, mert az egyik egy 6^m gyújtótávolsággal bíró kompenzációs okulár; evvel a főtávcső: 400-szoros nagyítással fog birni, ami elég tetemes.

A kereső objektívjéül egy régi, hosszú gyútvál bíró fényképezési objektívem fél rendszerét használom, okulárjául pedig a legkisebb nagyítású szemlencsét, hogy a nagyítása körülbelül 10—12-szeres legyen.

Ha ezekkel teljesen elkészülök s meggyőződtem, hogy használható, akkor vékony aluminium-lemezből elkészítem az asztrokamarát, 9×12-ös lemezméretre. Ennek a kazettát tartó pereme egy régi redőnyzárás kézikamarából lesz átalakítva. A kamara nagy távcsöve az okulárvég eltávolítása után lesz fölerősíthető, ahová előbb egy megfelelő foglalattal ellátott rövid gyútvávu szórólencse, az ugynevezett negativsystem, vagy Barlow-lencse lesz betéve.

Napfölvételek eszközlésére a távcső objektívje előtt egy betoló diafragmát alkalmazok azért, hogy a kisebb nyílással meggátoljam az objektív gyűjtőhatása folytán létrejövő óriási hő kifejlődését, ami könnyen veszélylyel járna Barlow-lencse épségére, illetve az okulárra.

Az így elkészült és föltéve, hogy jól működő műszerrel a napfotografiát a másod-

perc törtrészével eszközölhetem, míg a holdfölvételeket, főleg szép nyári estén holdtölténél 5—8 másodperces exponálással, esetleg rövidebb idő alatt is fölvehetem. A fölvétel utáni eljárás már a rendes.

Ez lenne egyelőre a tervem, ami az egyes részek méreteit illeti, azoknak kiszámításán most dolgozom, hogy mire hozzáfognék a munkához, a terv teljesen készen legyen.

Ha esetleg tisztelt olvasóink közül valaki kedvet kapna egy ilyen műszer előállítására úgy nagyon szívesen szolgálok közelebbi, pontosabb adatokkal is, amennyiben módomban állhatna bővebb magyarázatot is adni.

Az asztrofotó:
: grafálásról. :

multkorában az üvegtárgyaknak fényképekkel való diszítéséről közöltünk egyet-mást lapunkban. E közleményeket érdekesen egészíti ki a lapunk mai számában is folytatódó cikksorozat,

a mely az ily üvegtárgyakra vitt fényképeknek kiszínezéséről, tehát festett üvegekéről szól. És azok az olvasóink, a kik lapunknak régi évfolyamait is birják, bizonyára emlékezni fognak arra, hogy a porcellánra és más hasonló tárgyakra átvitt fényképekről már nem egyszer esett szó e lapban.

:: **Fotokerámia.** ::

Közli: Falk Richárd Budapest.

Most ismét a „Photographisches Wochenblatt“ egyik utóbbi számában *Tranchant* ad néhány tanácsot és utasítást a beégethető fényképeknek készítéséről. Igaz ugyan, hogy a fényképezésnek e technikáját úgy az amatőrök, mint a szakfényképezők is igen ritkán alkalmazzák, de ennek oka valószínűleg abban rejlik, hogy ez eljárás nagyobbberendezést és igen sok kézi ügyességet kíván.

Igy rendszerint az u. n. *beporzó-eljárást* alkalmazzuk, a melyről a „Gumminyomás beporzó eljárással“ című cikkünkben már szintén megemlékeztünk. Már maga ez eljárás nagy ügyességet és gyakorlatot kíván. Ha viszont a pigmenteljárást kívánjuk e célra alkalmazni, akkor a pigment-papírokat, — a készen kapható rötelszinű papírnak kivételével magunknak kell készítenünk, mert csak ennek festék anyaga, (a vasoxid) tűzálló, minek következtében be is égethető.

A pigment papírosnak házi elkészítésénél különösen hangsúlyozzuk, hogy a festőanyagul használt fémoxydok, különösen a magánsuperoxyd az árusított formában alig használható. Így a magánsuperoxydot még egyszer kell porrá zuzni, sósavval leönteni, azután mosni, és a beégetés után csak így nyerünk tiszta ibolyásbarna színt. De az összes festékanyagok végleges felhasználásuk előtt üvegdörzsölőkkel homályos üveglapon vizesen finomra őrlendők, illetve szétdörzsölendők. A pigmentréteg kötőanyagául a kereskedésben fehér por alakjában kapható vízüveget — vesszük, a mely a beégetésnél színtelen üvegréteggé olvad. Az ilyen pigment-papírosnak házilag való előállításához a következő recipét adja a szerző :

100	cm.	viz
10	gr.	legfinomabb zselatin
5	„	fehér cukor
6	„	festékanyag
1 1/2	„	vízüveg

A zselatint előbb 12—24 óráig vízben áztatjuk fel, azután a fenti mennyiségű vízben feloldjuk, hozzáadjuk a cukrot és ez oldatot melegített porcelláncsészében az

Fotokerámia.

összekevert festékanyag és vízüveggel összeöntve, jól szédörzsöljük. Ezután viaszszal bevont tiszta üveglapra egy valamivel nagyobb darab nyers papirost hengerelünk, — a melyet megelőzőleg meleg vízben már megpuhítottunk volt és a meleg pigmentoldatot egyenesen reáöntve az egészet vízszintes helyzetbe hozott márványlapon száradni hagyjuk.

Az érzékenyítés másolás s kettős átvitel a pigment eljárásnál ismeretes módon történik. És pedig porcellánlapot, — a melyre a pigment-kép átviendő —, mindenekelőtt u. n. sűrű olajjal (levegőn sűrített terpentinolaj) puha ruhával jól bedörzsöljük. A másolás és előhívás befejezte után a retust a használt pigmentpapirosról leoldott festékekkel eszközöljük. A zselatinnak a kép beégetésénél való megolvasztását, illetve teljes elégését elősegítendő, a képet magán hordozó tárgyat 100 kcm. víz, 100 gr. kálsalétrom és 10 gr. borax oldatába tesszük. A beállott megszáradás után a beégetést bármely porcellánfestő a saját kis égető kemencéjében is eszközölheti.

Az ily módon készült pigment-képek a porcellán alapról lemoshatatlanok, sőt lekarcolhatatlanok és egy égetett zomácképfelületet képeznek. Ennélfogva a legállandóbb fényképeknek tekinthetők és ezért főleg emléktárgyaknak velük való diszítésére alkalmasak. Miért is ha ritkábban is, de mégis alkalmazást talál ez eljárás oly esetekben, midőn mindennemű külső és belső elváltozástól ment — fényképes ereklye-tárgyat kívánunk készíteni. A karácsonyi és ujévi ünnepekre való tekintettel időszerűnek véltük ez eljárásnak közlését, mert az ily fényképes porcellánlapok a legkülönbözőbb tárgyakba is befoglalhatók és így nemcsak önmagukban, de azokkal kapcsolatosan is igen kedves *ajándékul* szolgálnak.

II.

Hogy képünkre derült, nyári, napos hangulatot varázsolhassunk, egünk színezéséhez lágy, meleg színeket s ezek teljes érvényre emelésére sárga okkert, égetett sziennát és világos okkert kell vennünk.

Az ég festését a horizontnál kezdjük meg. Az égboltozat alapozása után higitott kobaltkéket s hozzá egy szemernyi veres krapp-lakkot veszünk. Az átfestést most előbbeni eljárásunkkal ellentétben a zenithnél kezdjük. Először átfestjük az egész eget, aztán pedig mennél jobban közeledünk a horizont felé, fokozatosan annál kevesebb és kevesebbszer festjük át. Ilyképen legsötétebb lesz a kék fenn a zenithen s leghalványabb, mintegy sárgába árnyaló a horizontnál.

Nagyon szép, hatásos, a napnyugtát, illetőleg a regghajnalt ábrázoló kép is. Ez esetben az égboltozatot következőleg színezzük: Az ég boltozatát képező területet körülbelül öt-hat részre osztjuk föl. Ha ez megvan, erősen higitott világos okkerrel átfestjük az egész területet. Ezután a horizonttól számítva fölfelé körülbelül három és fél részt fokozatosan kevesebb és kevesebb higitott gummi-guttival s ha ez megszáradt, ugyancsak a horizonttól számítva egy és háromnegyedrészt higitott cinóberrel festünk át.

Amint a cinóber a horizont felé fokozatosan erősödve tökéletesen megszáradt, egy csészikében erősen higitott világoskék oldatot készítünk s a zenithtől számítva mintegy két és fél részt többször ismételve akként festünk át, hogy a kék színezés legerő-

**:: Üvegre rögzített ::
fényképek színezése.**

:: Irta: ::
Szeghalmi Gyula Szeghalom.

sebb legyen a zenithen és leggyengébb a horizont felé, vagyis azon a ponton, melyen gummi-gutti legvilágosabb árnyalatába mintegy beolvad.

Most áttérhetünk a háttér festésére. A háttérképünkön a távolság ködébe vesző bércek képezik. Ehhez legalkalmasabb a kobaltkékkel vegyített veres krapp-lakk oldata, mely gyengéd, légies színárnyalatokat ad. E színárnyalatok egymásba olvadó részleteit nagyon élénkíti, szinte csillogóvá teszi az égetett világos-okker.

A vegetáció távlati színe sohasem jellegzetes zöld, hanem halvány, kékes árnyalatu. Általában véve mennél távolabb van a növényzet, tehát mennél jobban beleesik a háttérbe, annál jobban elveszti jellegzetes zöld színét s általános tónusa annál szürkébb, annál kékesebb és annál elmosódottabb.

A középtér vegetációjában a zöld és kékes színek határozatlansága dominál, de mennél inkább közeledünk az előtér felé, a növényzet színe annál jellegzetesebb, erősebb lesz.

Képünkön a némileg előtérbe lépő fenyvesek mély sötétje felettébb kellemes ellentétet képez az ég kékjével és rendkívül mélyíti a kép távlatát. A szükséges színeket indigó, nyers-szienna és Van-Dyk-barna vegyületéből nyerjük. A körvonalakat nyers sziennával húzzuk meg s ha némi csillogást is akarunk rájuk vinni, akkor az említett színeken kívül még egy kis gummi-guttit és brown-pinket vehetünk hozzá. A fenyők törzsét égetett szienna, kevés sárga okker és parányi kobaltkék elegyével festjük át. A mélyebb árnyékoláshoz jó alapszint ad az indigó barna krapp-lakkal.

És itt szabadjon egy kissé eltérnem a tárgytól, hogy néhány szóval a növényzet karakterisztikus színezését vázolhassam.

A növényzet általános színezésére, illetőleg az azokhoz használandó alapszínekre igen sok körülmény gyakorol lényeges befolyást. Minden növény színezéséhez nem vehetjük ugyanazt a zöld színt. Mert más a fü-, moha-, bokor-, fa- zöldje, más a honi és délszaki növényeké, más tavasszal, nyáron, kora és késő ősszel, sőt más még a nap különböző szakáiban is. Ezek megérzékítésére szolgálnak az angol-, francia-, ásvány-, növény-, nedv-, cinober és poroszöld s ezek százféle árnyalatai. (Folytatjuk.)

művészi fényképezés egyik legáltalánosabban művelt ága a tájképezés. Többé-kevésbé minden amatőr foglalkozik vele. Ennélfogva nem kell különösen magyaráznunk, hogy a tájképekben a levegő, az égbolt, a felhő, a melyek megannyian a távlati hatást is elősegítik, — mily nagy mértékben befolyásolják a tájfelvétel festői, képies voltát. Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy felhőzet nélkül semmiszinalatt sem lehet szép a tájkép, de ha néha hiányozhatik is belőle a felhő, a legtöbb esetben mégis a felhők visznek hangulatot a tájképbe.

Természetesen a felhőknek a táj világításával, de magával a témával is összhangban állóknak kell lenniök. Az egyes eljárások közül a bromezüstpapír megfelelő kezelés mellett ugyancsak könnyen teszi lehetővé a tájfelvételekbe való felhő-bemásolást és pedig úgy a közvetlen (kontakt-másolásnál) mint a vetítő nagyításnál is. Erre nézve úgyszólván annyi az eljárás, ahány jobb amatőr foglalkozik vele, a mi azonban ismét nem jelenti

Felhők bemásolása bromezüstpapíron.

:: Irta: Pusztaffy Miklós. ::

Üvegre rögzített fényképek : színezése.

Felhők bemá-
solása brom-
ezüstpapíron.

azt, hogy ugyanannyi a jó és célra vezető is. Az alábbi módszer azonban rendkívül egyszerű és megbízható.

A legegyszerűbb az az eljárás, a melynél a felhőt magánhordozó celluloid-filmet a tájkép-negatívval tesszük össze. Ily esetben a felhők alakját, illetve azok világítását a tájkép vonalaihoz és világításához már előzetesen választjuk meg. A felhők alakzatát azonban a felhő-negatív (film) felesleges részeinek a Farmer-féle gyengítővel, vagy egyszerűen a film megfelelő részének kivágásával is szabályozhatjuk, illetve alkalmazhatjuk a negatív határvonalaihoz. Attól, hogy a film kivágásának helyén határozott körvonalak lesznek majd láthatókká, ne tartsunk.

A kontakt másolatoknál való felhőbemásolásnál, a sötétkamarában egyébként is szükséges anyagon és eszközökön kívül még egy celluloid-lapra is van szükségünk, a melyet a sík vagy tekeresfilmek rétegének leáztatásával is tudunk magunknak készíteni. E celluloid lapnak teljesen tisztának és egy centiméterrel nagyobbnak kell lennie, mint a milyen a tájképnegatív. Végül egy vattapamacsra is van még szükségünk.

A bemásolás már most akképen történik, hogy a tájképnegatívot másoló keretben a bromezüst-papírra másoljuk, azután a szokott módon előhívjuk, de egyelőre még nem rögzítjük és végül gyenge citromsavos oldatba mártjuk, hogy a további fejlődését (túlhívás) megakadályozzuk. A citromsav helyett jégecetet is vehetünk, de az előbbi mindenesetre biztosabb. A sav-fürdő után a nyomatot leöblítjük, majd egy tiszta üveglapra helyezük, ezután pedig a celluloid lapot reáhelyezve, — de nem nagyon reányomva — kissé beszikkadni engedjük. A felhőnegatívot már most a tájkép felett ide-oda mozgatjuk, mindaddig míg a célzott összhangot a tájjal elérni véljük. Ekkor másodszor világítjuk meg a bromezüst-másolatot. Azonban e második expozíciónak (a felhő negatíven keresztül) sohasem szabad oly hosszúnak lennie, mint a tájkép megvilágításának, nehogy a felhők túlsötétek, illetve ezáltal is túlságosan nehezek legyenek és ezzel a képet agyonnyomják. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagynunk, hogy a másodszori előhíváshoz vagyis a felhő előhívásához ugyanazt az előhívót kell használnunk, melyet a tájmásolatéhoz, mert minden legcsekélyebb változtatás színváltozást idéz elő. Az előhívás előtt celluloid-lapot a másolatról leemeljük és az eget lefelé fordítva az előhívóba mártott vattapamacsral, oly gyorsan amint csak tudjuk, dörzsöljük be mindaddig az eget, amíg a felhők a kellő erőben ki nem jönnek. A sötétebb felhőket erősebben és többször kell átdörzsölni, mint a könnyű, világos báránfelhőket. Egyáltalában e tekintetben teljesen egyéni izlésünket fejthetjük ki, ami művészi szempontból nem éppen lényegtelen előnye az eljárásnak.

A kétszeri másolás és ugyancsak kétszerre való előhívás (a citromsav-oldat visszatartó hatása folytán) nem befolyásolja a másolat nagy és világos fényeit. Azonban ha teljesen biztosak akarunk ez iránt lenni, megtehetjük még azt is, hogy egy már rögzített száraz papír-másolatából kivágjuk a tájrészt és a felhőnegatív hátlapja alá toljuk, minek következtében a már előhívott tájrész minden fénybehatástól óva lesz. A celluloid nem okoz szakadozott körvonalakat sem pedig élettenséget a felhőkben. Ha azonban éppen nagyobb élettenséget akarunk elérni a felhőkben, akkor egyszerűen vastagabb celluloidot veszünk.

Ez eljárás azonban nem mondható éppen végtelenül egyszerűnek, azonban feltétlenül biztos sikerre vezetvén, bőven kárpótol bennünket azért a fáradságért, amelylyel alkalmazása jár. Már pedig az amatőrfényképezésben elvégre is a főcél, nem a gyors és sokattermelés, szóval a tömegmunka, hanem a művészeti szempontokat figyelembevevő egyéni alkotás.

◆ FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK. ◆

A „carbographia“ (uj eljárás).

Ez a neve annak a teljesen új eljárásnak, melyet a londoni The Rotary Company dolgozott ki s a melynek célja az volt, hogy pigmentált chromatzselatinnal bevont papíron oly, vagy hasonló módon lehessen pigmentképeket készíteni, mint a hogyan bromezüstpapíron bromezüstképeket. Ily módon tehát ez új papírosra a nappali nagyító-gépben való közvetlen nagyítással pigmentnagyítások csakúgy készíthetők, mint a másoló keretben kontakt-másolatok.

A kép keletkezésénél végbemenő folyamat katalitikus erők behatása mellett történik. Ugyanis a megvilágítással a carbographia-papíros bromezüstjét előhívhatóvá változtatjuk és az előhívásnál fémezüstté alakítjuk át, a mely a saját részéről katalysissal krómsót vált ki. Ez viszont az illető képfelületen levő ezüstmennyiséghez képest aránylagosan *erjesztőleg* hat a pigmentzselatinra, a mely ezáltal aránylagosan és részlegesen oldhatatlanná válik, — meleg vízzel való kezelés mellett, — mely a pigmentet a megvilágított helyeken visszatartja, a meg nem világítottakon kioldja, — azután létrejön a pigmentkép. Az eljárás hasonló az ozobrom eljáráshoz.

Az elv gyakorlati kivitele röviden a következőképpen történik. A papírost negatív alatt közvetlen (kontakt) — másolással, vagy nappali a nagyítóban megvilágítjuk és 5 percig vasoxalát-előhívóban fejlesztjük. Ebben a megvilágított bromezüst redukálódik. Ezután a képhordozó papírost kristályos jegecet 1 százalékos oldatába tesszük, és azután néhányszor vízben kiöblögetjük. A pigment-

nyomásba való átvitel már most aképen történik, hogy a nyomatot 3 percig egy chromat-fürdőbe tesszük, majd leöblítése után átviteli papírosra szoritjuk. 10—15 perc multán, mialatt a másolatot szűrőpapír között és könnyű nyomás alatt az átviteli papírossal érintkezésben tartottuk, a pigmentnél szokásos módon — meleg vízzel hívunk elő. Végül a bromezüstöt fixáló-nátron fürdőben oldjuk ki és távolítjuk el, és az eljárást alapos mosással fejezzük be. A carbograph-papíros érzékenysége körülbelül megfelel a bromezüst-papír érzékenységének.

„Az Amatőr Fotoalbumachja 1909“-ből

Uj bichromát-eljárás. A chromsóknak az újabb másolási eljárásoknál sűrűn jut szerep. Ez új eljáráshoz minden jó minőségű és ellentálló képességű papíros használható, azonban figyelembe veendő, hogy a papír szövése szerint más és más lehet az eredmény is.

Miként a gumminyomásnál káliumbichromátban, úgy itt is a papírost néhány percig 10%-os nátriumbichromát oldatban fürösztjük, azután sötétben szárítjuk. Az ily módon érzékenyített papíros egy hónapnál tovább is eltartható. Ezután eléggé erőteljes negatívek alatt lehetőleg addig exponálunk a napfényen, a míg az árnyékok eléggé előtűnnek, ezután addig mosunk, a míg a bichromat utolsó maradványai is kimosódnak, a mikor is a kép világosrózsaszín tónust nyer. Ezután a következő oldatban fürösztjük:

80 gr. higanyitrát
20 „ káliumbichromát
440 kcm. víz

E fürdőnek sötétszürke a színe. Kevéssel használat előtt leöntjük és megsűrjük. Ha a képet belemártjük,

ZEISS

ARASZTIGMÁTOK

„TESSAR“

1:3.5 1:4.5

Arcképekhez Lumière színes felvételekhez

1:6.3

Pillanat- és tájfelvételekhez.

PALMOS-KAMARÁK

könnyű fémből fokális redőnyzárral kapható a fotoüzletekben, valamint

WIEN, IX/3 · **CARL ZEISS** Berlin,
Ferstelgasse 1. Frankfurt a M.
(Ecke Maximilianplatz) — **JENA** — Hamburg, London,
St. Petersburg.

Tessék „P 32“ sz. Ismertetést kérni. = !! Ingyen és bérmentve !!

legott vöröses lesz a kép tónusa, mikor pedig elérte a mély vörös szint, kivesszük, alaposan kimossuk és újra megszáritjuk.

A vörös szint szép meleg gesztenyebarnává változtathatjuk, ha a másolatot 1:10 ammoniak-fürdőbe tesszük és végül közönséges szinező-rögzítő-fürdőben rögzítjük.

Előhívó pikrinsavval. *Mercier* „Conseils aux Amateurs” — amatőrök tanácsadója — című szakmunkájában az előhívóhoz, pikrinsavnak keverését ajánlja. Szerinte az így készített hydrochinon vagy metol-hydrochinon előhívóval fokozottabb árnyalatváltozatosságot (skálát) és a legfinomabb részleteket, — főfények mellett közép és tompa fények, mély árnyékok mellett félárnyékok stb. — pompásan érhetünk el. A szerző ez előhívó összeállításához a következő recipét ajánlja:

1000 kcm. víz
10 gr. hydrochinon
70 „ natriumsulfit
90 „ szénsavas káli
5 „ eosin
7 „ pikrinsav

Háromezer koronás nagy díjpályázatunkon és az azzal kapcsolatos országos kiállításon lapunk minden olvasójának részt kell vennie. Ezért halasztottuk el a bejelentési és bekiel-
dési határidőt.

A szerk.

KÜLÖNFÉLÉK.

A vetítésről. A vetítés és nagyítás közelgő évszaka ugyancsak előtérbe töl ismét egész sereg erre vonatkozó szakkérdést. Így például aligha lehet közömbös az amatőrre és szakfényképészre egyaránt, hogy tájékozva legyen afelől, milyen is legyen a jó vetítőgép szerkezete, milyen objektivet válasszon hozzá, melyik kondenzátor a legmegfelelőbb. Ilyen és sok más hasonló kérdésre talál kimerítő felvilágosítást és magyarázatot az amatőr a *G. Rodenstock, Optische Anstalt (München)* cég most megjelent 46. sz. *vetítő-árjegyzékében*.

A csinosan kiállított 46. sz. új vetítő-árjegyzék három részre oszlik, melyek elseje az immár fentebb említett felette célszerű táblázatokat és oktató-tanácsokat tartalmazza, a melyek azonban még a leggyakorlatlanabb kezdőnek is igen könnyen érthető módon vannak megírva.

A második részben ugyan csekély számu, — de a leggondosabban megválogatott — *vetítőkészüléket* látunk, melyeknél a főszlyt a *szolid és célszerű szerkezetre* helyezte a gyár.

Az árjegyzék e részét nyomon követi a vetítés céljaira szerkesztett objectivekről szóló, melyek között — köztudomás szerint — a *vetítőanasztigmátok* a lehető leg-
tökéletesebbet képviselik. Az olvasók különös érdeklődésére számíthat e részben néhány igen célszerű — és már ezért is ajánlható különleges ujdonság, mint pl. a legkülönbé-
lőbb módon való alkalmazást lehetővé tevő *váltófoglalatok*, az észszerűen megszerkesztett *vetítő-mikroszkop*, de főleg a kis térfogatu és kitünő *vetítőobjektív-sorozat*, melyet „Norma” elnevezés alatt hoz forgalomba a *Rodenstock* gyár.

C. REICHERT

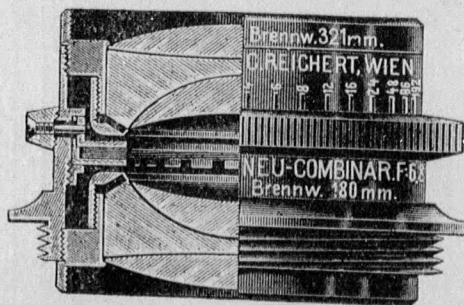
optikai és mechanikai intézete

Wien, VIII., Benno-Gasse 24-26.

Budapest, VIII., Üllői-út 12.

ajánlja az ő jóhírnevü, elsőrangú

fényképezési objektívjeit

u. m.

„Uj Kombinar“ F : 6, 8 és F : 4, 8.
„Kombinar“ F : 6, 3.
„Solar“ F : 6, 8.
„Polar“ F : 4.

Kérjen árjegyzéket és ismertetést „Az Amatőr“-re való hivatkozással. Ingyen és bérmentve!

De a mozgófényképezés optikáját is az objektivek nagy és gazdag választéka képviseli ez árjegyzékben. Így többek között a kiváltható cylinderobjektivek; a nagyon célszerű kynoskopsorozat stb. tűnnek fel legott.

Az árjegyzék harmadik — utolsó része a kondenzátorok és a kondenzátorlencséknek oly gazdag választékát tartalmazza, amilyennel ugyancsak ritkán találkozunk. Az általánosan használt modelleken kívül u. i. a különlegeségek egész hosszú sorozatát látjuk itt (symetricus kondenzátorok stb.), melyeket 500 mm.-es átmérőig szállít a gyár *Ujdonságok* e téren a széleiken keresztülyukasztott kondenzátorok és lencsék, melyeknek — német bir. szab. védte — szerkezete úgyszólván lehetlenné teszi a kondenzátornak — a fényforrás okozta hőségtől való — megrepedését.

Ez árjegyzék is, bárha a gyár termelésének csupán egyik különleges ágát öleli fel — a *G. Rodenstock*, müncheni optikai intézetnek a fényképezési és fizika-optikai téren immár joggal megalapított világhírnevének öregbitésére szolgál.

E 46. sz. vetítő-árjegyzéket *lapunk olvasóinak* — kívánatra — teljesen díjtalanul küldi meg az *Optische Anstalt G. Rodenstock*, cég (München, Isartalstr. 41—43.). A magunk részéről pedig csak ajánlhatjuk annak meghozatalát. Hiszen csak egy öt filléres levelezőlapra vetett néhány szóba kerül az egész.

A *Rodenstock*-gyár fejlődése. A *G. Rodenstock*, müncheni optikai cég, melynek gyártmányai kiválóságuk és sajátos szerkezetük révén jól megérdemelt hírnévre tettek szert, a nemrégiben elkészült új gyárépületeiben is megkezdette immár az üzemet. A müncheni Isartal-uton álló

hatalmas épülettömb körülbelül 120 méter hosszú homlokzatával valóban impozáns látványt képez.

A 40 év előtt ugyancsak kisméretű műhelyből máig tehát három hatalmas gyár fejlődött ki, melyekben a munkások és egyéb alkalmazottak száma a közel jövőben bizonyára el fogja érni az ezret.

Az évről-évre — különösen anasztigmatokban stb. — emelkedő forgalom még — a foto-optikai-iparban széltében rossznak mondott — utolsó évben sem csökkent, sőt éppen a foto-optikában — az előző évhez viszonyítva — több, mint 30%-al emelkedett a cég forgalma.

A cég ezt a sikert elsősorban az üzemek teljes újjászervezésének és műszaki munkatársainak sorában eszközölt kedvező változtatásoknak és kiegészítéseknek tudja be. E révén nemcsak a már ismeretes objektív-típusainak kiváló használhatósága fokozódott, hanem egyúttal teljesen új objektívszerkezetek kidolgozására is indította a jeles céget. Az új szerkezetű objektivek a közel jövőben már forgalomba is kerülnek.

Magyar Amatőrök sikere osztrák kiállításon. Miként Bécsből értesülünk a *Langer & Co.* wien-i lemezgyár rendezte nagyszabású és fényesen sikerült II. nemzetközi művészi sztereoszkop-kiállításon az összes csekélyszámu kitüntetések közül a magyaroknak három díj jutott. És pedig *Matusik Márton* (Arad) aranyérmét, *Faix Jacques* (ugyan-csak Arad) ezüstérmét, *Schmidt Henrik* (Budapest.) pedig bronzérmét nyertek. A jeles fotoművészeket, a kik az osztrák kiállításon a magyar tudásnak ily elismerést és dicsőséget szereztek — szívélyesen üdvözljük és még sok hasonló sikert kívánunk nekik is, a — magyar fotoművészetnek is!

Éppen most jelent meg:

46. SZ. vetítő-árjegyzék

Dús választék

Vetítő készülékekben, vetítő anasztigmatokban,
vetítő objektivek, vetítő táv- (tele)-, és vetítő mikroszkop-objek-
tivekben; objektivek a mozgófényképezéshez,
kondenzátorok az összes alakzatokban és méretekben.

Az árjegyzék — „Az Amatőr“-re való hivatkozás esetén — teljesen ingyen.

Optische Anstalt **G. Rodenstock** München
Isartalstr. 41—43.

Vezérképviselő Magyar-
ország-Ausztria részére

Maximilian Weiss

WIEN II/2.
UNTERE DONAUSTR. 23.

Hrdliczka-árjegyzék. A *Ferdinánd Hrdliczka* bécsi fotokémiai gyár kellemes meglepetéssel szolgál a magyar fotovilágnak, mikor foto-papír, lemez és másfajta gyártmányairól, valamint szabadalmazott „*Rembrandt*“ füstnélküli zseb-villanókészülékéről magyar nyelvű árjegyzéket bocsátott ki. A cég e lépése bizonyára hozzá fog járulni nálunk is kedvelt gyártmányainak még nagyobb mérvű elterjedéséhez. Az árjegyzéket, amely a *Hrdliczka*-féle papirgyártmányok összes fajtáit is felöleli, *lapunkra való hivatkozás esetén ingyen és bérmentve küldi* meg olvasóinknak a jó-hírnevű cég, melynek címét lapunk hirdetési rovatában találja meg az olvasó.

A kétszázötvenzredik objektív. A „*Royal Photographic Society*“ nemrég nyitotta meg — Londonban rendezett — 35-ik kiállítását, amelynek érdekessége volt ez a nagyszámu objektív. A neves társulat rendezte kiállítások minden évben hoznak ugyanis valami újat és nemcsak a közszemlére kiállított képekben mutatnak be szép és érdekes dolgokat, hanem az azok előállításához szükséges gépekben, objektívokban stb. is. Az ez évi kiállításon pedig éppen az utóbb említett csoportban egy foto-ipartörténeti tárgyat állították ki s ez a 250,000-ik fényképező-objektív, amely a világhírű *C. P. Goerz* optikai intézet r.-t. berlin-friedenau-i cég gyárában nemrégiben készült el és amely magában is ékes bizonyítéka a cég gyártmányainak rendkívüli elterjedésének. A *Goerz* cégnek méltán dicsősége, hogy fönnállása óta immár egynegyed millió elsőrendű praeciziós-objektívet hozott forgalomba és ez a tény dicsőségére válik egyben az egész — nagy fejlettségű — optikai gyáriparnak is.

AZ AMATŐR KISÉRLETI LABORATORIUMA.

A *Schaeuffellen*, „*Pala*“ pyramiden, platinobrom és barybromid-papírosok. A *Gustav Schaeuffellen'sche Papierfabrik* heilbronni papirgyár fotoosztálya a fenti papírok 12 fajtájának mindegyikéből 2—2,9×12 cm. méretű csomagot küldött, hogy azokkal végzendő kísérleteink eredményét lapunkban ismertessük.

Olvasóink egyike előtt sem ismeretlenek a *Schaeuffellen*-féle papírok, de alig hisszük, hogy e márka különböző fajtáinak széles sorozata s az azok egyes fajtáin elérhető különleges hatásokat mindannyian ismerik. Az összes papírfajtákkal minden körülményre kiterjedő kísérleteink most folynak és azok közben tapasztaltakról lapunk legközelebbi számában beható ismertetést közlünk.

Hasonlóképpen még folyamatban vannak a *Vereinigte Fabriken Photographischer Papiere*, (Dresden) fotopapirgyár beküldötte gyártmányaival, főleg néhány érdekes újdonságával végzett kísérleteink, melyeknek eredményeit — szerkesztőségi értekezletünkön megállapítva, — ugyancsak lapunk legközelebbi számában hozzuk tisztelt olvasóinknak tudomására.

Végül lapunk zártakor vesszük a *Chemische Fabrik auf Actien* (vorm. *E. Schering*) charlottenburgi cég „*Satrap-Hako*“ és „*Satralbin*“-fotopapír-újdonságai különböző fajtáinak 13×18 cm.-es próbacsomagjait, melyeket a hírneves gyár fotoosztálya ugyancsak ismertetés céljából juttatott hozzánk kísérleteink megejtése után ezekről is be fogunk e rovatban számolni.

Rendelje meg „AZ AMATŐR“ régibb évfolyamait

SOKSZOROSAN KITÜNTETVE

WACHTL ÉS TÁRSA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 6. SZ.

▲ (FŐHERCEG CLOTILD-PALOTA) ▲

AZ ÖSSZES FÉNYKÉPEZÉSI
KAMARÁK, FOTOCIKKEK ÉS
= KELLÉKEK RAKTÁRA =

AZ ÖSSZES LEMEZ- ÉS PA-
PIR-GYÁRTMÁNYOK ÁLLAN-
= DÓAN RAKTÁRON =

UJ! GAZDAGON ILLUSZTRÁLT ÁRJEGYZÉK UJ!

„AZ AMATŐR“-RE VALÓ HIVATKOZÁS ESETÉN

👉 INGYEN ÉS BÉRMENTVE 👈

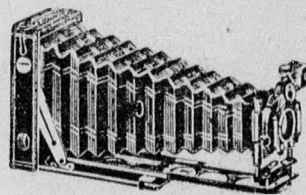
TELEFON 27—91.

SOKSZOROSAN KITÜNTETVE

„Rietzschel-Linear“

„Rietzschel-Clack“

„Rietzschel-Tip“

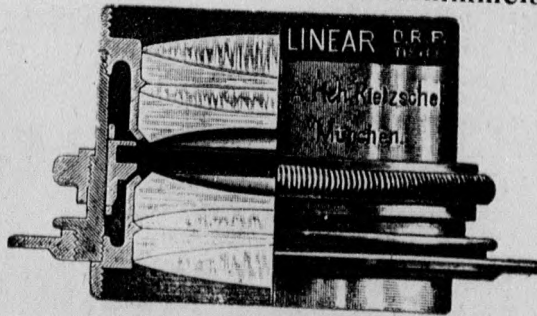

:: Rietzschel ::
legujabb, 51. számú árjegyzéke
:: megjelent ::
kivánatra ingyen és bérmentve!

Képviselő Magyarországon
Ausztia részére:

GEORG JAHN WIEN

Sechsschimmelgasse 7.

IRODALOM.

Régi könyvek új kiadásai. A *Gustav Schmidt*, berlini foto-könyvkiadó cég két régebbi szakmunkájának legújabb kiadásait kívánjuk ezuttal ismertetni, hogy olvasóink a szakirodalom újdonságairól — már a könyv megvásárlása előtt — is tájékozva legyenek. Az *összes e rovatban ismertetett* könyvek lapunk kiadóhivatalában megrendelhetők.

Dr. Anton Mazel: Künstlerische Gebirgsphotographie. Németre fordították: Dr. E. Hegg (Bern) és Dr. C. Stürenberg (München). Második lényegesen javított kiadás. Számos fénykép és rajzillusztrációval. Nagy oktáv alak, izléses meritettpapír fedéllel füzve M. 4.50; vászonkötésben M. 5.50.

A hegységekben valóban sikerült és művészi fényképfelvételek készítésére tanít elsősorban ez a főleg Schweizban és az osztrák és német alpesi tartományokban egyaránt nagy népszerűségnek örvendő szakmunka. Nálunk is nagy érdeklődésre tarthatna számot a hegyvidéken lakó illetve oda utazgató amatőrök részéről, ha ugyan nálunk az olvasás, önmivelő szakképzés, de főleg a — könyvvásárlás (óh nem a kölcsönkérés és vissza nem adás!) egyáltalában meghonosodnék. Mert — ez elsősorban ugyan a hegyvidékkel foglalkozó kitűnő szakmunka — számos oly kérdéssel is foglalkozik, mely minden tájképezéssel foglalkozó amatőrfényképezőre nézve tanulságos. Így az alpesi tájon kívül behatóan foglalkozik az előtér, a világítás (expozíció), a víz (patak, folyó és tavak), de a *téli táj fényképezésének*, a távlatnak stb. művészeti s ugyanily általános érdekű technikai kérdésekkel is, mint amilyenek a fényképező-gépek, lemezek, szinszűrők, expozíció, a pillanattfelvétel, a nagyítás és kicsinyítés, a lemezek elő-

hívása stb., amelyek mindegyikének külön fejezet jut e francia temperatummal élvezetesen megírt szakkönyvben.

Fritz Loescher: Leitfaden der Landschaftsphotographie. III. kiadás. 229 old.; 30 fényképreprodukció a szerző felvételeivel. Izléses meritett papír fedéllel, füzve M. 4.—. Vászonba kötve M. 5.

Míg az előbb ismertetett szakmunka csak röviden foglalkozik a tájfényképezéssel, — illetve annak csak egyik ágát öleli fel behatóan, — addig Loeschernek e népszerű kötete a tájképezés összes ágaira, — a művészi látásból kiindulva, egészen a művészi kivitelig — a legnagyobb alaposággal, de egyuttal érdekesen lebilincselő élvezetes formában és élvezetes nyelvezettel tárgyaljn. E kitűnő szakkönyvből megtanulhatja a tájképező amatőr, mint kell meglátni, felfogni, beállítani, kiemelni a mi lényeges és visszazorítani, a mi mellékes, valamint kihasználni a mi szép és jellegzetes a tájkép-témában. Az esztétikai szabályokon kívül azonban mindarra is tanít e könyvében a jeles szerző, a mi a „felvétel után“ szükséges ahhoz, hogy a jól és artisztikusan felfogott téma a másolási nagyítási eljárás, a kellő rész *kivágása* és *izléses* adjusztálása révén a felvétel valóban szemet-lelket gyönyörködtető képpé is legyen. A mit azonban a 30 ábra közül csak igen kevésben találunk meg. Ésmégis nem ajánlhatjuk elég melegen tájképező olvasóink figyelmébe e minden tekintetben tanulságos szakmunka beszerzését.

K. A. dr.

A „FOTOALMANACH“ első négyezer példánya fogytán!!

Több száz bel- és külföldi elismerő levél.

Rendelje meg!! ∴ Rendelje meg!!

Szakképzettség, ∴
művészi izlés, lelki-
ismeretes kezelés
és pontosság: vállalatunk alapelvei. ∴

Az Amatőr fotolaboratoriuma nagyítási vállalat

Budapest, VII|29. Baross-tér 15. II. em. 5.

∴ TELEFON-SZÁM 94—49. ∴

Amatőrök lemezeinek, filmjeinek előhívását, erősítését és művészi retusálását, diaposzítivek, nagyított negativek, brómezüst-, platin-, pigment-, „matt-albumin“-, gumminyomatok és nagyítások készítését és izléses bekeretezését elvállalja. ∴

Laboratoriumunk vezetői számos bel- és külföldi kiállításon díjakat és okleveleket nyertek. Heti szabad szakelőadások, megbeszélések, és tanfolyamok. Szakszerű felvilágosítások és tanácsok ingyen. Vidéki megrendeléseknél a negatív gondos csomagolását kérjük. ∴

Hivatalos órák csak hétköznapokon d. e. 10—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Amatőrök részére **izléses képkereteket készít** LÉVAL M. Budapest, VI., Nagymező-u. 66.

Feltétlen pontos és szolid kiszolgálás.

BUTOR MODERN és EGYSZERŰ izléses és olcsó kivitelben kapható a Modern lakberendezési vállalkozóknál Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-út sarok).

Butoralbum 50 fill. ♦ Telefon 82—27. ♦ Kérjen ingyen költségvetést.

LIPP GYULA

ékszerész-, arany- és ezüstműves Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.

▲ Menyaszonyi kelengye és ajándékok. ▲ Telefon: 76—52. Alapítotott 1849.

GROSSMANN ADOLF
MŰ-, CIM- ÉS CIMERFESTÉSZETI MŰTEREM

LEGSZEBB ÉS LEGIZLÉSESEBB KIVITELŰ ÜVEGTÁBLÁK FA-, BÁDOG-ÉSIVÁSZONCÉGTÁBLÁK, ÉRCBETÉTEK, ÖNTÖTT TÁBLÁK, FALBETŰK STB.

BUDAPEST, VI.
NAGYMEZŐ-UTCA 42. SZÁM.

E helyet

SCHWARZ BERTALAN
kárpitós

BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 2.
(Károly-körut sarok)

Hirdetésére bérelte ki.
(L. a jövő számban.)

Képkeretek SCHLOSSNIKEL FERENC KÉPKERET ÉS KERETLÉC-GYÁR ::
Alapítotott 1889. BUDAPEST, X., Hölgy-utca 29—31.
Telefon: 102—54.

Készít mindennemű aranyozó-árut, arany- és politurléceket és kereteket.

TOPORENDRE
MŰBUTOR ASZTALOS-M.
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 30. SZÁM.
TELEFON: 89—43.

Elvállal mindennemű butort régi és új stílusban. Üzletberendezések, portálok terv szerinti kivitelben. Antik butorok utánzása és javítások juttányosan eszközöltetnek.

RÖNTGEN- ÉS RENDES SÖTÉTKAMRÁK, LAKÁSOKBAN KÜLÖNÁLLÓAN FELSZERELVE, ELŐHIVÓ-ASZTALOK, MOSÓKÁDAK STB. ÜGYESEN ÉS OLCSÓN KÉSZITTETNEK.

Amerikai rendszerű úri szabóság
Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám. I. em.

Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belföldi divatszövetekből készült Saccóöltönyt, Felöltőt vagy Raglant 25 forint és 30 forintért csakis mérték és próba után adunk.

Adhatjuk, mivel áruinkat készpénzben olcsóan vásároljuk.

Adhatjuk, mivel csakis készfizetés ellen szállítunk.

Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva.

Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

WESTENDORP & WEHNER LEMEZEK.
Főelárusító és képviselőség Magyarország részére:

Fényképezési cikkek szaküzlete. **ROGÁTSY KÁLMÁN** Budapest, VII., Rákóczi-út 10. Sip-utca sarkán.

▲ **EGYESÜLETEK, KIÁLLÍTÁSOK.** ▲

A „Photo-Club“ költözködése és házi kiállítása. A budapesti Photo-Club ez év november hó 1-jén költözik Budapest, *Ferencz-József-rakpart 17. sz.* alatti új helyiségébe. A clubhelyiségeket az egyesület elnöke báró *Hammerstein* Richárd építtette a Photo-Clubnak és azok felszerelésében a modern technika minden találmánya fel lesz található. A technikai berendezés és főleg a dolgozó helyiségek nagyszerű berendezése mellett a társalgó termék is teljesen újonnan és a legnagyobb kényelemmel lesznek berendezve úgy, hogy a Photo-Club tagjainak igényei minden tekintetben ki lesznek elégítve. Az új helyiségek felavatása november hónapban fog megtörténni az összes magyarországi fotoegyletek és a sajtó jelenlétében egy külön e célra rendezendő *házi kiállítás* keretén belül. A Photo-Club titkári hivatala ezuton is kéri a tisztelt tagokat, hogy a *házi kiállításra szánt képek bejelentését — a régi helyiség címére, IV., Egyetem-tér 5. juttatni sziveskedjenek.*

Új egyesület. Miként Szatmár-Németiből értesülünk ott *Hatvani Béla* tanár, *Nagy Géza* ügyvéd és *Bartók László* kereskedő kezdeményezésére és lelkes agitációjára — az amatőr-fényképezés terén való együttműködés céljából — megalakították az odavaló amatőr-fényképezők is a maguk kis egyesületét. A legifjabb magyar fotoegyesület eddig kb. 30—40 tagot számlál és szép jövőnek néz elébe, mert Szatmármegyében igen sok amatőr van. Szívesen látjuk az erők egyesítését, ha komoly a cél és nem egyesületi vezérkedés, vagy a mi ezzel egyértelmű — fotosmokkoskodás! A mi elvégre is mihamar el fog válni. Addig is figyelemmel kísérjük az új egyesület működését és sok sikert kívánunk hozzá! . . .

A *drezdai kiállítás magyar osztálya.* A budapest Photo-Club közli, hogy a Drezdában 1909. évben rendezendő nemzetközi fényképkiállításra szánt *bejelentések határideje október hó végén lejár,* ezért kéri úgy saját tagjait, mint az összes általa meghívott magyarországi fotoegyesületeket, valamint mindazokat, kik meghívókat kaptak, hogy a bejelentéseket most már mielőbb a titkári hivatalhoz, *IV., Egyetem-tér 5. juttassák.* Egyben közli a budapesti Photo-Club, hogy a *Drezdába bejelentett anyagból lesz a Kiewbe és Manchesterbe ez év végén rendezendő kiállításokra szánt kollekcio is kiválasztva.*

Nemzetközi fotonap. A drezdai kiállítás idejére nagyszabású foto-kongresszus megtartását határozta el a minap a kiállítás agilis rendező-bizottsága.

Meghívókat a világ összes fényképész-egyesületeinek, szövetségeinek és a szaksajtónak küldenek. A kongresszus időtartamául 1909. évi július 7 és 14-ike közé eső napokat állapították meg. A világkiállítás tüzetes megtekintésén és megbeszélésén kívül, érdekes és tanulságos szakelőadások is vannak tervbe véve, melyeken új találmányokon kívül még az új eljárásokat is be fogják mutatni, hogy a résztvevők a fotografia terén az utóbbi időben tett óriási haladásról közvetlen impressziókat nyerhessenek. Ezenkívül kirándulások a szász sveicba, ünnepek, fotógyárak megtekintése stb. stb. vannak tervbe véve, hogy a kongresszusi napok minél kellemesebben és változatosabban teljenek el. A kongresszus elnökei *Emmerich* tanár, a müncheni szakiskola igazgatója, *Schulz-Henke*, a berlini „Letteverein“ női fotoszakiskolájának igazgatója és *R. A. Schlegel*, a szász fényképész-szövetség elnöke.

☒ ☒ ☒ ☒

Kényelmes

részletfizetésre

minden áremelés nélkül.

Fényképező készülékek, binoklik
és távcsövek csupán elsőrangú gyártmányok.

Kérjen árjegyzőket ingyen. **G. Rüdénberg jun.**

HANNOVER és WIEN.

Levelezések német nyelven HANNOVER-be küldendők!